

S. Sayısı : 200

Vilâyet hususî idarelerinden maaş almakta olan ilk tedrisat müfettişlerinin umumî muvazeneye alınmalarına dair kanun lâiyhası ve Maarif ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/1030)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı : 6/1917

7 - V - 1938

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Vilâyet hususî idarelerinden maaş almakta olan ilk tedrisat müfettişlerinin umumî muvazeneye alınmaları hakkında Maarif vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 6 - V - 1938 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

C. Bayar

Kanun teklifinin mucib sebepleri

Atanmaları, terfi ve tecziyeleri bakanlığımıza aid olan ve bakanlığımız namına illerin ilk öğretim durumlarını teftiş eden ilk öğretim ispektekleri maaşlarını ve yol paralarını hususî muhasebelerden almaktadırlar. Her yıl artmakta olan okul, öğretmen, eğitimci ve talebe sayısı karşında, hususî idarelerin malî durumları dolayısıyla, ihtiyaç nisbetinde ispektek istihdam edilememektedir. Hatta bazı illerde ispektek sayısı çoğaltılacak yerde, azaltılmaktadır.

Bunlardan başka hususî idareler, ispektekin devir ve teftiş harcaırahlarını ihtiyaçla mütenasib bir şekilde verememektedirler. Bu yüzden ispekteklerin mühim bir kısmı senenin bir çok aylarında hareketsiz kalmaktadırlar. Bundan bilhassa merkezlere uzak yerlerdeki okullar zarar görmektedir.

Halbuki 1702 sayılı kanuna göre ilk okul öğretmenlerinin terfi ve tecziyelerinde ispektek raporları esastır ve öğretmenlerin her yıl teftiş görmelerine mutlaka lüzum ve zaruret vardır.

3238 sayılı kanuna göre köy eğitimciyi yetiştirmek için açılan kurslarda ve köy eğitimciilerinin faaliyette buldukları bölgelerde ilk öğretim ispekteklerinden istifade etmek mecburiyetindeyiz. Önümüzdeki yılda 1500 ve gelecek her yılda 3000 yeni eğitimci köy okulu açmak için alınan tertibat ta ispekteklik kadrosunun genişlemesini icab ettirmektedir.

Bundan başka İlköğretim ispekteklerinin umumî muvazeneye alınmaları dolayısıyla, hususî idareler yer, yer tamamen tediye edememiş oldukları kıdem zammı, mesken ve teçhizat bedelleri gibi kanunî borçlarını ödeyebilmek imkânını bulmuş olacaktadırlar. İşte bu sebepler dolayısıyla hususî idarelerden maaş almakta olan İlköğretim ispekteklerini Bakanlığımız bütçesine almak faydalı görülmüş ve buna göre hazırlanan kanun projesi ekli olarak sunulmuştur.

Bu gün ispekteklerin illere dağılışımda sağlam bir esas mevcud değildir. Ayrıca illerin malî istitaatlerinin yıldan yıla değişmesi, aynı il dahilinde çalışan ispektek sayısının azalır çoğalmaına sebep olmaktadır. Bu kanunun birinci maddesi, her ile düşecek ispektek sayısının tesbitinde, ispektekin mesaisinde mühim rolü olan nüfus, okul, öğretmen, talebe sayısı ve yol ve nakil vasıtaları gibi âmilleri müessir kılmaktadır.

İlköğretim ispektekleri meri kanunlar mucibince hususî idarelerden maaştan başka ücreti ve mesken bedeli namile müteferrik ücretler almaktadırlar. Bu kanunun muvakkat maddesile bunlar birleştirilerek ispekteklik başlangıç maaşını 30 liraya çıkarmak ve 30 lira ve bundan fazla maaş alanların aylıklarının da birer derece yukarılatmak cihetine gidilmiştir. Bu suretle Gazi Terbiye Enstitüsü Pedagoji şubesi mezunlarını veya yabancı memleketlerde meslek tahsili görmüş olan daha kuvvetli elamanları, emsallerinin almakta oldukları aylıklara denk aylıklarla, ispekteklik kadrosuna almak imkânı da temin edilmiş olacaktır.

Hülâsa bu kanun lâyihasile ilköğretim işlerinin teftişi daha sağlam esaslara bağlanacak ve memleketin her tarafındaki müesseseler, aynı derecede itina ile murakabe edilmiş olacaktır.

Maarif encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Maarif encümeni
Esas No. 1/1030
Karar No. 7

10 - V - 1938

Yüksek Reisliğe

Vilâyetler hususî idarelerinden maaş almakta olan ilk tedrisat müfettişlerinin umumî muvazene ve almaları hakkında Maarif vekilliğince hazırlanmış Başvekâletin 7 mayıs 1938 tarihli ve 6/1917 numaralı tezkeresile encümenimize havale olunan kanun lâyihası İlk tedrisat umum müdürü hazır olduğu halde mütalea ve tedkik olundu.

Tayin ve terfi hakları vekâlette olduğu halde maaş vermek külfetleri vilâyetlerde bulunan ilk tedrisat müfettişlerinin bütün masraflarını vekâlet üzerine almaktadır. Halen vilâyetler için haylice ağır bir yük olan bu masraf gittikçe artmaktadır. Mekteb, muallim adedleri çoğalmakta ve köy eğitimi yetiştirmek için ayrıca kurslar açılmakta ve köy öğretmenlerinin faaliyette buldukları mntakaların da teftişi zarurî bulunmaktadır. Bu sebebler dolayısıyla müfettişlerin sayısını çoğaltmak lâzımgelmektedir. Vilâyetler ise mev-

rud külfete güçlkle tahammül edebilmekte iken yeni artacak masraflara tahammül edemeyeceklerdir. Bu kanunun kabulile vilâyetler bu gün iki yüz elli bin liralık bir yükten kurtulmuş olacaklar ve buna mukabil ilk mekteb işlerine daha çok ehemmiyet verebileceklerdir. Bu cihetlerle Encümen kanunu memnuniyetle ve aynen kabul etmiş ve ancak muvakkat maddenin ilk fıkrasındaki (bir derece yükseğine tayinleri caizdir) ibaresine daha çok vuzuh verebilmek için (. yükseğine çıkarılır) şeklinde tadil etmiş ve lâyihayı Yüksek Reisliğe sunmuştur.

Maarif E. Reisi Na.	M. M.	Kâtib
Afyon K.	Afyon K.	Trabzon
H. Çerçel	H. Çerçel	
Afyon K.	Antalya	Erzincan
İ. U. Aylkurt	T. Örs	H. Işık
Konya	Trabzon	Urfa
Ressam Şevket Dağ	H. Ülkümen	Refet Ülgen

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

Mazbata No. 134

Esas No. 1/1030

24 - V - 1938

Yüksek Reisliğe

Hususî idarelerden maaş almakta olan ilk tedrisat müfettişlerinin umumî muvazeneye alınmaları hakkında olub Başvekâletin 7-IV-1938 tarih ve 6/1917 sayılı tezkeresile Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası Maarif encümeni mazbatasile birlikte Encümenimize verilmiş olmakla Maarif vekili Saffet Arıkan hazır olduğu halde okundu ve konuşuldu :

Maaş ve harcırahları vilâyet hususî idarelerince verilmekte olan ilk tedrisat müfettişlerinin tayin, terfi ve tecziyeleri Maarif vekâletine aid ise de bunların memleketin her tarafına ihtiyaca göre tevziinin mümkün olmadığı, bazı vilâyetlerce harcırahlarının muntazam verilememesi yüzünden ilk mekteblerin hakkile teftiş edilemediği ve talebe ile mekteb adedi gittikçe arttığından vilâyetlerin malî külfetlerinin bu yüzden daha çoğalacağı bilhassa köy eğitimlerinin dağıtıldığı bölgelerde bu müfettişlerin vazifelerinin ehemmiyet kesbetmesi sebepleriyle teftiş işinin daha yakından ve bir elden ihtiyaca uygun şekilde tanzimi için ilk tedrisat müfettişlerinin umumî muvazeneye alınmasına dair olan bu lâyiha esas itibarile Encümenimizce de kabul edilmiştir.

Teklif lâyihasının birinci maddesi emsaline uygun bir şekilde yeniden yazılmış ve maddenin kadroya aid kısmı ise ikinci bir madde ile gösterilmiştir. İşbu lâyiha ile tamamilen Maarif vekâleti kadrosuna girecek olan müfettişlerin ihtiyaca uygun olarak vilâyetlere tevzii vekâletin tabii vazifelerinden olmakla birinci mad-

denin ikinci fıkrasının tedvinine Encümenimizce lüzum görülmemiş ve mezkûr fıkra maddeden çıkarılmıştır.

Şimdiye kadar vekâletçe tesbit edilen talimatnamelere göre yetiştirilen bu müfettişlerin menşelerinin bir kanun hükmile tayininde faide görülmüş, bunu temin maksadile de ikinci maddeye bir hüküm ilâve edilmiştir.

Teklif lâyihasının üçüncü, dördüncü ve beşinci maddeleri vuzuhu temin maksadile ve bazı yazı değişikliğiyle yeniden yazılmıştır. İlk tedrisat müfettişleri için tesbit edilen azamî kadrodan 1938 malî yılı zarfında mevkuftutulması lâzımgelen mikdarı 1938 malî yılı muvazenei umumiye kanununa bağlı (L) cetveline dercedilmek üzere bu lâyihaya bağlı cetvelden çıkarılmıştır.

Arzedilen değişikliklere göre hazırlanan kanun lâyihası Umumî Heyetin tasvibine konulmak üzere Yüksek Reisliğe sunuldu.

Reis	Reis V.	M. M.
Burdur	Isparta	Trabzon
M. Şeref Özkan	Mükerrem Ünsal	R. Karadeniz
Kâtib		
İstanbul	Gazi Anteb	Kayseri
F. Öymen	A. H. Ayerdem	F. Baysal
Kırklareli	Manisa	Maraş
Ş. Ödül	T. Türkoğlu	A. Tiridoğlu
Mardin	Ordu	Seyhan
R. Erten	H. Yalman	N. Eldeniz
Sivas	Trabzon	Yozgad
Remzi Çiner	Sırrı Day	S. İçöz

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Vilâyet hususî idarelerinden maaş almakta olan ilk tedrisat müfettişlerinin umumî muvazeneğe alınmalarına dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Vilâyet hususî idarelerinden maaş almakta olan ilk tedrisat müfettişleri bu kanunun neşrinden itibaren Maarif vekâleti bütçesine alınmış ve kadroları ilişik (1) sayılı cetvelde yazılı şekilde tesbit edilmiştir.

Her vilâyetin ilk tedrisat müfettişleri kadrosu, o vilâyetin sahası nüfusu, yol ve nakil vasıtalarının durumu, okul ve öğretmen sayısı göz önünde tutularak, Maarif vekâletince tesbit ve müfettişler buna göre tefrik ve tevzi olunur.

MADDE 2 — İlk tedrisat müfettişleri evvelâ stajiyer olarak tayin edilirler. Stajlarını muvaffakiyetle yapmış olanlar, doğrudan doğruya müfettişliğe geçirilirler. Staj sonunda muvaffak olamayan veya müfettişlikte kalmaları vekâletçe uygun görülmeyen müfettişler menşelerine göre atanabilecekleri okulların öğretmenliklerine mükteseb maaşları ile naklolunurlar.

MADDE 3 — Müsbet mesaiseri Maarif vekâleti müfettişlerinin veya maarif müdürlerinin raporlarıyla sabit olanlar müdürler encümeninin kararla terfi ettirilirlir.

İlk tedrisat müfettişlerinin terfileri her yıl ağustos ayında yapılır.

MADDE 4 — 1135 sayılı kanunun birinci maddesinin A. V. Z. fıkralarının ve 1452 sayılı kanunun 5 nci ve 1702 sayılı kanunun 13 ncü ve 789 sayılı kanunun 13 ncü maddesinin ilk tedrisat müfettişlerini ilgilendiren hükümleri ilk tedrisat müfettişleri hakkında tatbik olunmaz.

MADDE 5 — Halen müstahdem olan ilk tedrisat müfettişlerinden bu kanun mucibince umumî muvazeneğe alınacakların 1683 sayılı askerî ve mülki tekaüd kanununun neşri tarihinden sonra hususî idarelerde geçen hizmet müddetleri tekaüdlüklerine sayılır.

MAARİF ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Vilâyet hususî idarelerinden maaş almakta olan ilk tedrisat müfettişlerinin umumî muvazeneğe alınmalarına dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2 — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3 — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4 — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5 — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

İlk tedrisat müfettişlerinin muvazenei umumiye içine alınmasına dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Vilâyet hususî idareleri bütçelerinden maaş almakta olan ilk tedrisat müfettişleri muvazenei umumiye içine alınmıştır.

MADDE 2 — İlk tedrisat müfettişlerinin derece, aded ve maaşları bağlı cetvelde gösterilmiştir.

MADDE 3 — Bu kanunun meriyetinden sonra ilk tedrisat müfettişliğine tayin edilecek olanların Gazi terbiye enstitüsünden veya ecnebi memleketlerdeki mümasil mekteplerden mezun olmaları şarttır.

İlk tedrisat müfettişleri evvelâ stajiyer olarak tayin edilir. Stajlarını muvaffakiyetle yapmış olanlar, doğrudan doğruya müfettişliğe geçirilir. Staj sonunda muvaffak olamayan veya müfettişlikte kalmaları vekâletçe uygun görülmeyen müfettişler menşelerine göre tayin olabilecekleri okulların öğretmenliklerine mükteseb maaşlarla naklolunur.

MADDE 4 — Müsbet mesailer Maarif vekâleti müfettişlerinin veya Maarif müdürlerinin raporlarıyla sabit olanlar, Müdürler encümeninin kararile ve Devlet memurları maaşlarının tevhid ve teadülüne dair olan 1452 sayılı kanundaki esaslara göre terfi ettirilir.

MADDE 5 — Halen müstahdem olan ilk tedrisat müfettişlerinden bu kanun mucibince umumî muvazeneye alınacaklarla bu kanunun meriyetinden evvel ilk tedrisat müfettişliği yapmış olub da müfettişlikten ayrılarak ecnebi memleketlere tahsile gitmiş ve tahsilini bitirmiş

Hü.

Mf. E.

Bu kanunun 2 nci maddesi mucibince öğretmenliğe nakledilen müfettişlerin müfettişlikte geçen hizmetleri de hususî idarelerce tekaüdlüklerine sayılır.

Bu kanunun neşrinden evvel ilk tedrisat müfettişliği yapmış olup ta müfettişlikten ayrılarak ecnebi memleketlere tahsile gitmiş olanların avdetlerinde ilk tedrisat müfettişliğine tayinleri halinde bunların da hususî idarelerde geçen hizmetleri tekaüdlüklerine sayılır.

MUVAKKAT MADDE 1 — Bu kanunun meriyete girdiği tarihte müstahdem olan ilk tedrisat müfettişlerinden maaşları 30 liradan aşağı olanların maaşları 30 liraya ve 30 liradan fazla maaşlı olanların da halen almakta oldukları maaş derecelerinin birer derece yükseğine tayinleri caizdir. Bu takdirde yukarıki esaslara göre tayin edildikleri derece maaşını alırlar.

MADDE 6 — Bu kanunun hükmü, 31 mayıs 1938 tarihinden başlar.

MADDE 7 — Bu kanunun hükümlerini Maarif, Dahiliye ve Maliye vekilleri yerine getirir.

6 - V - 1938

Bğ. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>C. Bayar</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>K. Özalp</i>
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
<i>Ş. Kaya</i>	<i>Dr. T. R. Aras</i>	<i>F. Ağralı</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>S. Arıkan</i>	<i>A. Çetinkaya</i>	<i>Ş. Kesebir</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>Dr. H. Alataş</i>	<i>Rana Tarhan</i>	<i>F. Kurdoğlu</i>

MUVAKKAT MADDE — Bu kanunun meriyete girdiği tarihte müstahdem olan ilk tedrisat müfettişlerinden maaşları 30 liradan aşağı olanların maaşları 30 liraya ve 30 liradan fazla maaşlı olanlar da halen almakta oldukları maaş derecelerinin birer derece yükseğine çıkarılır. Bu takdirde yukarıki esaslara göre tayin edildikleri derece maaşını alırlar.

MADDE 6 — Hükûmetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7 — Hükûmetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

B. E.

olanlardan tekrar ilk tedrisat müfettişliğine tayin edilenlerin 1683 sayılı askerî ve mülkî tekaüd kanununun neşrinden sonra hususî idarelerde geçen hizmet müddetleri tekaüdlüklerine sayılır.

Üçüncü madde mucibince öğretmenliğe nakledilen müfettişlerin müfettişlikte geçen hizmetleri de hususî idarelerce tekaüdlüklerine sayılır.

MADDE 6 — 1135 sayılı kanunun birinci maddesinin A. V. Z. Fıkralarının, 1452 sayılı kanunun beşinci, 1702 ve 789 sayılı kanunların 13 ncü maddelerinin ilk tedrisat müfettişlerini ilgilendiren hükümleri ilk tedrisat müfettişleri hakkında tatbik olunmaz.

MUVAKAT MADDE — Maarif encümeninin muvakkat maddesi aynen.

MADDE 7 — Bu kanun 31 Mayıs 1938 tarihinden muteberdir.

MADDE 8 — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye ve Maarif vekilleri memurdur.

Hükümetin teklifine bağlı

[1] NUMARALI CETVEL

<i>İlk tedrisat müfettişlerinin daimî kadrosu</i>			<i>(L) cetveline alınacak maaşlar</i>		
Sayı	Derece	Maaş	Sayı	Derece	Maaş
15	6	70	14	6	70
30	7	55	23	7	55
50	8	45	32	8	45
80	9	40	55	9	40
90	10	35	44	10	35
120	11	30	11	11	30
385			179		

1938 malî yılında istihdam edilecek ilk tedrisat müfettişlerinin sayı, derece ve maaşları

Sayı	Derece	Maaş	Aylık tutarı	Yıllığı
1	6	70	210	2 520
7	7	55	1 155	13 860
18	8	45	2 268	27 216
25	9	40	2 700	32 400
46	10	35	4 508	54 096
109	11	30	9 156	109 872
206			19 997	239 964

Bütçe encümeninin değiştirişine bağlı

CETVEL

Derece	Memuriyetin nevi	Aded	Maaş
6	İlk tedrisat müfettişi	15	70
7	»	30	55
8	»	50	45
9	»	80	40
10	»	90	35
11	»	120	30
		385	